

GÖKYÜZÜ GÜNLÜĞÜ

Hava karardıktan kısa bir süre sonra gökyüzüne baktığımızda, yıldızların arasında yavaş yavaş ilerleyen birtakım ışıklar görürüz. Bunların, gezegenimizin yörüngesinde dolanan yapay uydular olduğunu çoğumuz biliriz.

Bu uyduların birçoğu, çıplak gözle görebileceğimiz kadar parlaktır. Ancak, bunları görebilmek için zamanı doğru seçmek gerekir. Akşamları en iyi görüldükleri zaman, alacakaranlığın bitiminden bir saat sonrasına kadar olan zamandır. Sabahlarıysa, alacakaranlıktan bir saat öncesinden sonra... Yörüngede çok alçakta dolanan bu gök cisimlerini görebilmemiz için, Güneş'in ışığını bize yansıtması gerekir. Gece ilerledikçe, Dünya'nın gölgesi bu cisimlerin üzerine düştüğünden görülmez olurlar. Görebileceğimiz uyduların çoğu keşif (daha doğrusu casus!) uydularıdır. Bu uydular genellikle yere yakın yörüngelerde dolanırlar ve kuzey-güney ya da güney-kuzey doğrultularında ilerlerler. Eğer herhangi bir yıldızdan, hatta Venüs'ten bile parlak, hareketli bir cisim görürseniz, onun Iridium haberleşme uydularından biri olduğundan emin olabilirsiniz. Uluslararası Uzay İstasyonu da belli dönemlerde oldukça parlak görülebiliyor. Yapay uyduların ve Uluslararası Uzay İstasyonu'nun ne zaman ve nereden görülebileceğiyle ilgili ayrıntılı bilgiyi, <http://www.heavens-above.com> adresinde bulabilirsiniz.

Gezegenler

Jüpiter, akşam saatlerinde, alacakaranlıktan sonra çıplak gözle gözlenebilen tek gezegen. Güneş battığında güneybatı ufku üzerinde bulunuyor ve artık erkenden, geceyarısı olmadan gökyüzünü terk ediyor.

Mars, Ekim ayının sonlarına kadar akşam gökyüzünde olacak. Ne var ki, ar-

tık çok alçaldığı için alacakaranlık bitmeden batıyor. Gezegeni görebilmek için, Güneş battıktan yaklaşık 45 dakika sonra batı ufku üzerine bakmak gerekiyor.

Venüs, sabah gökyüzünde. Merkür, giderek yükseliyor ve giderek Venüs'e yaklaşıyor. İki gezegen, Ağustos ortalarında yakın görünür konumda olacaklar. Merkür, ayın sonlarına doğru hızla alçalacak ve gözden kaybolacak.

Satürn, artık sabah gökyüzünde. Gezegen, 21 Ağustos sabahı Merkür, 27 Ağustos sabahı da Venüs'le buluşacak. Gezegenler, sabah alacakaranlığı içinde gözlenebilecekler. Venüs, çok parlak olduğu için rahatlıkla seçilebilir. Ancak, Satürn ve Merkür'ü görmek için bir dürbünün yardımı gerekebilir.

Ay, 16 Ağustos'ta sondördün, 23 Ağustos'ta yeniay, 31 Ağustos'ta ilkdördün, 7 Eylül'de dolunay, 14 Eylül'de sondördün hallerinde olacak.

► Alp Akoğlu

